

SLOVENSKÁ
FILHARMÓNIA

CYKLUS
SLOVENSKÉHO
KOMORNÉHO
ORCHESTRA

— SKO —

14. 06. 2026 | nedeľa | SKO8
Stĺpová sieň SF | 16.00

77. KONCERTNÁ SEZÓNA

Koncert bez bariér

SLOVENSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER

EWALD DANEL *umelecký vedúci*

MATÚŠ VEĽAS *hoboj d'amore*

Jaroslav Ježek (1906 – 1942)

Život je jen náhoda

3'

Ján Levoslav Bella (1843 – 1936)

Nokturno

9'

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)

***Koncert pre hoboj d'amore a orchester A dur,
BWV 1055***

12'

Allegro

Larghetto

Allegro ma non tanto

Piotr Iljič Čajkovskij (1840 – 1893)

Serenáda C dur pre sláčikový orchester, op. 48 30'

Pezzo in forma di sonatina. Andante non troppo –

Allegro moderato

Valse. Moderato – Tempo di Valse

Elegia. Larghetto elegiaco

Finale (Tema russo). Andante – Allegro con spirito

Milí návštevníci a abonenti Slovenskej filharmónie, ďakujeme za vašu priazeň v 77. koncertnej sezóne. Tešíme sa na stretnutia v nadchádzajúcej 78. sezóne, v ktorej vám opäť ponúkneme celé spektrum hudobných podujatí.

Výmena abonentiek (prednostný predaj) pre abonentov aktuálnej sezóny sa začne v pondelok **31. augusta 2026**. **Predaj pre nových záujemcov** sa začne v pondelok **21. septembra 2026**.

Dnešný program Slovenského komorného orchestra spája štyri hudobné svety, ktoré patria do odlišných historických aj štýlových súvislostí. Ježkova pieseň vyrastá z medzivojnového Československa, džezu, swingu a satíry. Bellovo *Nokturno* obracia pozornosť ku slovenskej ľudovej piesni a je svedectvom neskorej lyriky tohto skladateľa, ktorého život sa pohyboval medzi viacerými kultúrnymi prostrediami. Bachov *Koncert* prináša syntézu barokovej rovnováhy a osobitej farby hoboja d'amore. A nakoniec, Čajkovského *Serenáda* uzavrie program veľkorysým sláčikovým dielom, v ktorom sa klasická vyváženosť stretáva s romantickou subjektivitou.

Jaroslav Ježek patrí k najvýraznejším osobnostiam československej kultúry prvej polovice 20. storočia. Narodil sa na Žižkove a od detstva zápasil s vážnymi zdravotnými obmedzeniami – trpel šedým zákalom, navštevoval školu pre nevidiacich a po prekonaní šarlachu takmer ohluchol. Napriek tomu sa dostal na pražské konzervatórium, kde patrila k najtalentovanejším študentom. Jeho meno je neoddeliteľne späté s divadlom známym ako *Osvobozené divadlo*, a teda s tvorivým okruhom Jiřího Voskovca a Jana Wericha. Spolu vytvorili jeden z najosobitejších fenoménov československej medzivojrovej kultúry: moderné divadlo, v ktorom sa satira, slovná hra, herecká improvizácia a hudba spájali do jedného živého tvaru. Konštitutívnym impulzom pre jeho hudobnú reč bol džez, s ktorým sa bližšie stretol počas pobytu v Paríži. Džez, swing, dobová tanečná hudba, avantgardná energia a cit pre český naturel sa v jeho tvorbe spojili do štýlu, ktorý je dodnes okamžite rozpoznateľný. Piesne ako *Tmavomodrý svet*, *Nebe na zemi*, *Stonožka*, *David a Goliáš*, *Ezop a brabenec* či ***Život je jen náhoda*** sa stali súčasťou českej kultúrnej pamäti.

Po Ježkovej divadelnej piesni sa program obracia k slovenskej hudobnej pamäti v diele **Jána Levoslava Bellu**. Ten patrí k ťažiskovým osobnostiam našej hudby 19. a začiatku 20. storočia. Bol aktívny ako skladateľ, dirigent, organista, pedagóg, organizátor hudobného života a bol aj katolíckym kňazom. Narodil sa v Liptovskom Mikuláši a hudobné základy získal v Levoči. Už ako šestnásťročný sa v Banskej Bystrici predstavil ako autor a dirigent vlastnej vokálno-inštrumentálnej omše. Neskôr študoval teológiu vo Viedni, kde sa kompozične vzdelával u Simona Sechtera a priklonil sa k tzv. cecilianizmu – hnutiu usilujúcemu sa o obnovu cirkevnej hudby. Po pôsobení v Banskej Bystrici sa presunul do Kremnice, kde ako mestský hudobný riaditeľ strávil dvanásť rokov. Táto etapa rozšírila jeho umelecký obzor: cestoval do Čiech a Nemecka, viac sa venoval svetskej tvorbe a získal si aj uznanie Franza Liszta. Od roku 1881 našiel nové pôsobisko v sedmohradskom

Sibiu, kde zotrval štyri desaťročia. Tu sa výrazne zmenilo jeho tvorivé prostredie: katolícky autor latinskej liturgickej hudby začal pôsobiť v protestantskom prostredí a pracoval najmä s nemčinou. V tomto prostredí dokončil aj svoju jedinú veľkú operu *Kováč Wieland*. Posledné roky života strávil v Bratislave, kde v roku 1936 zomrel; v tomto roku si tak pripomíname 90. výročie jeho úmrtia. Do záverečnej tvorivej etapy Bellu patrí aj **Nokturno** pre sláčikové kvarteto (1930), ktoré napísal ako 87-ročný. Táto skladba prirodzene smeruje k večernej atmosfére, stíšaniu a lyrickej kontemplácii, no nie je iba „náladovou“ kompozíciou. Skladbu formuje chromatická práca s materiálom, harmonická nejednoznačnosť a sústredený komorný výraz. V skladbe zaznievajú tiež slovenské ľudové piesne *Po nábreží, koník beží* a *Dobrá noc*.

Koncert A dur, BWV 1055 Johanna Sebastiana Bacha sa zachoval ako čembalový koncert, no podľa odborníkov ide o úpravu staršieho koncertu pre iný sólový nástroj. Rozsah sólového partu, jeho melodické vedenie a spôsob figurácie naznačujú, že týmto nástrojom mohol byť práve hoboj d'amore. Bach tento nástroj využíval najmä v kantátach, a teda v hudbe úzko spojenej so slovom, duchovným textom a ľudským hlasom. Jeho tón mu umožňoval vytvárať atmosféru stíšenia, nehy a kontemplácie. Aj preto sa v Bachovej hudbe tento nástroj často nespráva ako „efektný“ sólista, ale skôr ako nositeľ kantilény. V tejto podobe tento koncert vyznieva mimoriadne prirodzene: sólový hlas nepôsobí ako prepis klávesovej virtuozity, ale ako plasticky dýchajúca melodická línia v dialógu so sláčikovým orchestrom.

Piotr Iljič Čajkovskij predstavuje typ romantického skladateľa, v ktorého tvorbe sa spája západoeurópska kompozičná disciplína s ruskou melodickou a emocionálnou tradíciou. Technické základy získal v prostredí Antona Rubinsteinu, no jeho hudba nikdy nezostala iba akademickou syntézou. Vyznačuje sa mimoriadnym melodickým darom, citom pre farbu, dramatickým oblúkom a schopnosťou spojiť formálnu istotu s bezprostredne pôsobiacou expresivitou. **Serenáda C dur pre sláčikový orchester, op. 48** vznikla na jeseň roku 1880. Čajkovskij pôvodne uvažoval o symfónii alebo sláčikovom kvartete, no napokon sa skladba vykryštalizovala do podoby štvordielnej serenády pre sláčikový orchester. Hoci názov serenáda môže vyvolávať predstavu ľahšej príležitostnej hudby, Čajkovského dielo má väčší záber. Autor v partitúre poznamenal, že čím početnejší bude sláčikový orchester, tým viac sa interpretácia priblíži jeho predstave. Nejde teda o komornú miniatúru, ale o široko rozozvučanú sláčikovú skladbu, ktorá spája eleganciu serenádového žánru so symfonickým myslením. Čajkovského *Serenáda* preto nie je iba pôvabným dielom pre sláčky; je to

skladba, v ktorej sa stretáva klasická vyváženosť, romantická citovosť, tanečná elegancia, ruská melodická pamäť a veľkorysé chápanie sláčikového zvuku. Práve táto kombinácia jej zabezpečila trvalé miesto v repertoári sláčikových orchestrov.

Ondrej Veselý

MATÚŠ VEĽAS

Študoval hru na hoboji u Štefana Sklenku na Konzervatóriu v Košiciach a následne na Hudobnej fakulte VŠMU v Bratislave pod vedením Petra Kosorína. Počas štúdií získal viacero ocenení z domácich a medzinárodných interpretačných súťaží.

Ako sólista spolupracoval so Štátnou filharmóniou Košice, Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu, s komorným orchestrom Cappella Istropolitana, Slovenskou filharmóniou a ďalšími. Prvý profesionálny post získal v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu, kde v rokoch 2011 – 2016 zastával funkciu prvého hobojistu. Od roku 2015 je prvým hobojistom Slovenskej filharmónie. V sezóne 2023/2024 bol hosťujúcim prvým hobojistom Českej filharmónie.

Okrem orchestrálnej a sólovej literatúry sa venuje aj komornej tvorbe (spolupracoval napr. s Daliborom Karvayom, Igorom Karškom a d.), je členom Albrechtovho tria.

EWALD DANEL

Študoval hru na husliach a dirigovanie na ostravskom konzervatóriu a Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Absolvoval dirigentský kurz u K. Österreichera, kurz zborového dirigovania u J. Wierszyłowského a doktorandské štúdium u B. Warchala. Po ukončení štúdia pôsobil ako koncertný majster v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu a v orchestri Slovenského národného divadla. V rokoch 1985 – 2023 bol koncertným majstrom Slovenskej filharmónie a od roku 2001 umeleckým vedúcim Slovenského komorného orchestra. Ako sólista a dirigent sa predstavil na koncertných pódioch v mnohých krajinách Európy i zámoria (Japonsko, Kórea, Egypt, Panama, Brazília, USA). Dlhodobá spolupráca ho spája s Hiroshima Symphony Orchestra, Orquestra Sinfonica Municipal Sao Paulo, Akita Chamber Orchestra, Tokyo Harmonia Chamber Orchestra, vystupoval s orchestrami Klang Verwaltung München, Orchestra Ensemble Kanazawa, Nagoya Philharmonic Orchestra, Osaka Symphoniker, Sakata Philharmony, Slovenská filharmónia, Prague Philharmonia, Orquestra Filarmónica de Málaga, Janáčkova filharmonie Ostrava a i. V Hiroshima Symphony Orchestra bol v rokoch 2008 – 2014 hlavným hosťujúcim dirigentom.

Ako pedagóg pôsobil na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a bol hosťujúcim profesorom na Aichi Prefectural University of Fine Arts and Music v Nagoyi v Japonsku. V súčasnosti je pedagógom na Akadémii umení v Banskej Bystrici.

Ako umelecký vedúci Slovenského komorného orchestra inicioval spomienkové koncerty Hommage à Bohdan Warchal, cyklus koncertov v chrámoch, koncerty pre ľudí so zdravotným znevýhodnením, koncerty bez potlesku, vznik nových skladieb a ďalšie mimoriadne projekty. Cieľená dlhodobá spolupráca s rôznymi cirkevnými a amatérskymi speváckymi zbormi a hudobnými súbormi v role dirigenta, organizátora i autora duchovnej hudby je významnou súčasťou jeho umeleckých aktivít.

SLOVENSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER

Vznikol na jeseň roku 1960 na pôde Slovenskej filharmónie. Pri jeho zrode stál vynikajúci huslista sliezskeho pôvodu B. Warchal (1930 – 2000). Od svojho založenia bol jedným z najpopulárnejších súborov v oblasti klasickej hudby na Slovensku. Od roku 2001 vedie orchester huslista E. Danel.

Orchester pre slovenské publikum objavil mnohé, na Slovensku neuvedené diela svetových autorov. Významnou mierou sa podieľa na uvádzaní slovenskej hudobnej tvorby, od roku 2001 premiéroval viac ako sedemdesiat skladieb. Mimoriadnymi koncertmi si orchester pravidelne pripomína významné výročia jubilujúcich skladateľov a hudobných osobností a každoročne aj prínos svojho zakladateľa – Hommage à Bohdan Warchal. V rámci cyklu Hudba v chrámoch dlhodobo podporuje prácu profesionálnych a neprofesionálnych speváckych zborov. Zároveň už niekoľko rokov pokračuje v takmer dvestoročnej bratislavskej tradícii uvádzania diela J. Haydna Sedem posledných slov nášho Spasiteľa na kríži v Katedrále sv. Martina; pokračuje tiež v pravidelnom uvádzaní Koncertov bez bariér pre ľudí so zdravotným znevýhodnením.

Na začiatku jubilejnej 65. sezóny 2025/2026 sa orchester predstavil na Jesennom festivale duchovnej hudby v Olomouci. V Českej republike odohral aj dva koncerty v rodiskách jeho umeleckých vedúcich (Orlová, Horní Suchá), tiež na festivale v Ostrave, v decembri absolvoval aj koncerty v Bulharsku (Sofijská filharmónia, cyklus komorných koncertov) a Grécku (International Chamber Music Festival of Thessaloniki Concert Hall). SKO tradične obohatil aj kultúrne podujatia viacerých slovenských miest (Lučenec, Prešov, Humenné, Michalovce, Liptovský Hrádok, Piešťany). Z plánovaných zahraničných ciest vycestuje tento rok koncertovať najbližšie do Francúzska na Festival des Forêts (Compiègne) a Flâneries Musicales de Reims (Remeš), ako aj do Azerbajdžanu, Arménska a Gruzínska. V sezóne po boku orchestra účinkujú poprední sólisti – huslisti Ionian Ilias Kadesha, Dalibor Karvay a Ivan Ženatý, klavirista Igor Ardašev či klarinetisti Igor Františák a Gábor Varga.

Slovenská filharmónia, Medená 3, 816 01 Bratislava, SR

Pokladnica Slovenskej filharmónie

Reduta, Nám. Eugena Suchoňa 1, Bratislava

otvorená v pracovných dňoch po – pia 12.00 – 18.00

a hodinu pred koncertom v mieste jeho konania

Zmena programu a interpretov vyhradená.

Rezervácie

+421 2 20 47 52 33, +421 2 20 47 52 93

vstupenky@filharmonia.sk

online predaj a rezervácie vstupeniek

www.filharmonia.sk

Predaj vstupeniek na vybrané koncerty aj v sieti Ticketportal

Slovenská filharmónia vyhotovuje obrazové snímky
a zvukové a zvukovo-obrazové záznamy z koncertov
a je oprávnená ich použiť primeraným spôsobom
na umelecké účely.

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSISTÉM

HRDÝ PARTNER SF

AUTO | *Prestige*
bigmedia
PREMIUM OUTDOOR

● RÁDIO
● DEVÍN

• tasr •

|| • Hudobný
život

{ OPERA
SLOVAKIA

K+ Klasika
Plus.cz

□ P E R A +

S I T A

Forbes

viva rádio

SME

tyždenník
slovenka

FinReport

CITYLIFE
ČO SA DEJE
V BRATISLAVE A OKOLÍ

THE
SLOVAK SPECTATOR

SLOVAKIA | ONLINE

Slovenská filharmónia je štátna príspevková
organizácia Ministerstva kultúry SR

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Stretneme sa na koncerte